

VYTAUTAS KAZIMIERAS JONYNAS (1907 -1997)

Gimė Ūdrijos kaime, Alytaus rajone. Būsimasis grafikas, skulptorius, tapytojas, vitražistas, vienas iškiliausių XX a. lietuvių menininkų mokėsi Kauno meno mokykloje, A.Varno tapybos ir A.Galdiko grafikos studijose. 1931 – 1935 m. studijavo Paryžiuje, įgijo medžio raižinių ir knygos meno specialybę. Vėliau studijavo medžio skulptūrą ir baldų konstravimą. 1935 m. Paryžiuje surengė pirmąją savo parodą. Grįžęs į Lietuvą įsitraukė į knygų grafikos kūrimą, dirbo pedagoginį darbą, dalyvavo Nepriklausomų dailininkų draugijoje, grupės „Ars“ veikloje, rengė savo ir kolegų parodas. 1936 m. – Paryžiaus pasaulinės parodos lietuvių sekcijos reikalų vedėjas. 1937 m. – tarptautinės žiuri skulptūros sekcijos narys. 1937 m. Paryžiaus pasaulinėje parodoje už medžio raižinius ir plakatus buvo apdovanotas aukso medaliu, o už baldų projektus – garbės diplomu. 1938 m. apdovanotas Prancūzijos Garbės legiono kryžiumi. 1944 m. pasitraukė į Vakarus. 1946 m. Freiburge (Vokietija) įkūrė Dailės ir amatų mokyklą, kur studijavo daug lietuvių išeivių menininkų. 1951 m. išvyko į Niujorką (JAV), ten dėstė keliose meno institucijose, kūrė vitražus, bareljefus, dirbo architektūros ir interjerų dekoru srityje. V.K. Jonyno kūriniai puošia Lietuvos kankinių koplyčią Šv. Petro bazilikoje Vatikane, bažnyčias JAV. V.K. Jonyno kūryba buvo įvertinta užsienio ir Lietuvos aukščiausiais apdovanojimais. 1940 m. dailininkui paskirta Lietuvos valstybinė premija už K. Donelaičio „Metų“ iliustracijas. 1970 m. Popiežius Paulius VI įteikė medalį už Lietuvių koplyčią Vatikane. 1993 m. įteiktas LDK Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas. Už savo kūrybą dailininkas gavęs daugybę medalių, surengė daug personalinių parodų. Jo kūrinių yra Amerikos ir Europos muziejuose bei daugybėje privačių kolekcijų. 1996 m. V.K. Jonynas savo biblioteką padovanojo Vilniaus dailės akademijai, o didžiausią savo kūrybos dalį – Lietuvai. 1996 m. suteiktas Vilniaus dailės akademijos garbės daktaro vardas.

1993 m. Druskininkuose buvo atidaryta V.K. Jonyno galerija – nacionalinio M.K. Čiurlionio dailės muziejaus skyrius. V.K. Jonynas atvažiuodavo į Druskininkus vasaromis, čia gyveno, kūrė, padėjo tobulinti savo galerijos ekspoziciją, aktyviai dalyvavo Druskininkų kultūriname gyvenime. 2007 m. Vilniuje, Radvilų rūmuose, buvo atidaryta Vytauto Kazimiero Jonyno gimimo šimtmečiui skirta paroda „Pasaulio meno kryžkelėse“, kurioje pristatoma daugiau kaip 300 kūrinių iš JAV saugotos ir Lietuvai padovanotos kolekcijos. V.K. Jonyno gyvenimas aprašytas R. Andriušytės-Žukienės monografijoje „Akistatos. Dailininkas Vytautas Kazimieras Jonynas pasaulio meno keliuose“.

Už pasaulinio lygio meno ir pedagoginių idėjų skleidimą, nuopelnus Lietuvos ir Druskininkų kultūrai Druskininkų savivaldybės taryba 1997-03-19 sprendimu Nr.142 V.K.Jonynui suteikė Druskininkų garbės piliečio vardą.